

کارگاه آموزشی:

برنامه ریزی درسی در آموزش پزشکی

❖ مقدمه / اهمیت و ضرورت مفهوم برنامه درسی و برنامه ریزی درسی

تدوین برنامه های درسی یک موضوع مهم در تمام سطوح آموزش پزشکی است، از آموزش دانشجویان پزشکی در دوره Undergraduate و دستیاران گرفته تا توسعه آموزش حرفه ای مداوم. برنامه درسی بیانگر ایده های آموزشی در پرکتیس است. واژه برنامه درسی یا کریکولوم ریشه در کلمه لاتین پیست یا دوره مسابقه دارد و از آنجا به معنای دوره تحصیلی یا سیلابوس درآمد. اما امروزه این تعریف بسیار گسترده تر است و شامل تجربیات یادگیری برنامه ریزی شده (Planned learning experiences) یک مؤسسه آموزشی است. برنامه درسی باید به شکلی باشد که بتواند به افراد مرتبط با مؤسسه آموزشی منتقل شود، قابل نقد باشد و باید بتواند به راحتی به پرکتیس منتقل شود یا به عمل تبدیل شود. معمولاً برنامه درسی در سه سطح وجود دارد: آنچه برای دانشجویان برنامه ریزی شده است، آنچه به دانشجویان ارائه می شود و آنچه دانشجویان تجربه می کنند. مؤسسات آموزشی و معلمان برای به حداکثر رساندن پتانسیل هر طرح یا دوره آموزش پزشکی، بایستی یک رویکرد سیستماتیک را برای توسعه و ارزیابی برنامه های درسی در نظر بگیرند.

❖ شناسنامه کارگاه آموزشی

<p>❖ عنوان انگلیسی کارگاه Curriculum planning and development in Medical Education</p>	<p>❖ عنوان فارسی کارگاه برنامه ریزی درسی در آموزش پزشکی</p>
<p>❖ تعداد ساعت دوره ۴ ساعت</p>	<p>❖ جمعیت هدف اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند (حضور)</p>
<p>❖ زمان و مکان برگزاری کارگاه چهارشنبه ۲ آذر ماه سال ۱۴۰۱ دانشگاه علوم پزشکی هوشمند</p>	<p>❖ مدرسین کارگاه سرکار خانم دکتر نسرین خواجه علی، دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز جناب آقای دکتر حامد خانی، دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی هوشمند</p>

❖ برنامه زمانی کارگاه

عنوان برنامه	ارائه دهنده	تخصص و وابستگی سازمانی	مدت زمان	شروع و پایان برنامه
■ تلاوت آیاتی از کلام ... قرآن مجید	فایل صوتی	-----	۵ دقیقه	۹:۰۵-۹:۰۰
■ خیر مقدم و سخنان آغازین مدیر محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	سرکار خانم دکتر نوشین کهن	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	۵ دقیقه	۹:۱۰-۹:۰۵
■ بیان سیلابوس و اهداف کارگاه	جناب آقای دکتر حامد خانی	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	۱۰ دقیقه	۹:۲۰-۹:۱۰
■ برنامه درسی: مفهوم و تعاریف ■ اجزاء و مؤلفه های برنامه درسی	سرکار خانم دکتر نسرين خواجه علی	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۱۵ دقیقه	۹:۳۵-۹:۲۰
■ تحولات تاریخی نظام آموزش پزشکی در جهان با تأکید بر برنامه درسی	جناب آقای دکتر حامد خانی	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	۱۵ دقیقه	۹:۵۰-۹:۳۵
■ رویکردهای Curriculum development - رویکرد ۱۰ گامی هاردن برای توسعه برنامه درسی - استراتژی آموزشی SPICES - رویکرد ۶ گامی کرن و همکاران برای توسعه برنامه درسی	سرکار خانم دکتر نسرين خواجه علی	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۶۰ دقیقه	۱۰:۵۰-۹:۵۰
■ چالش و بحث گروهی ■ استراحت	مدرسين و مشارکت همه اعضا	-----	۱۵ دقیقه	۱۱:۰۵-۱۰:۵۰
■ رویکردهای Curriculum managing ■ مدل های برنامه درسی - مدل های تجویزی و توصیفی - مدل های بالینی: پنج مدل برنامه درسی آموزش پزشکی در بستر تحولات تاریخی: بنیادها و ویژگی ها ■ شیفت پارادایم: از فلاکسنر به Competency-Based Curriculum ■ معرفی دو نمونه موفق برنامه درسی مبتنی بر پیامد در سطح جهانی	جناب آقای دکتر حامد خانی	دکتری تخصصی (Ph.D) آموزش پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	۴۵ دقیقه	۱۱:۵۰-۱۱:۰۵
■ کار گروهی و تکلیف - طراحی برنامه درسی برای یک دوره پودمانی بر اساس رویکرد ۱۰ گامی: گروه اول - طراحی برنامه درسی برای یک دوره پودمانی بر اساس رویکرد ۶ گامی: گروه دوم	مدرسين و مشارکت همه اعضا	-----	۴۵ دقیقه	۱۲:۳۵-۱۱:۵۰
■ پرسش و پاسخ پایانی و جمع بندی	مدرسين و مشارکت همه اعضا	-----	۲۵ دقیقه	۱۳:۰۰-۱۳:۳۵

طرح دوره (Course Plan) کارگاه

نام دوره: کارگاه آموزشی برنامه ریزی درسی در آموزش پزشکی

جمعیت هدف:

اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند (حضور)

❖ پیامدهای پایان دوره آموزشی

- پیامدهای شناختی

در پایان این دوره از فراگیران انتظار می رود بتوانند:

- ۱- مفهوم برنامه درسی را توضیح دهند.
- ۲- اجزاء و مؤلفه های برنامه درسی را در آموزش پزشکی دسته بندی کنند.
- ۳- تحولات تاریخی نظام آموزش پزشکی را در جهان با تأکید بر برنامه درسی تشریح کنند.
- ۴- رویکردهای Curriculum Development در آموزش پزشکی را بشناسند.
- ۵- دو رویکرد جامع و مهم Curriculum Development در آموزش پزشکی را مقایسه کنند.
- ۶- بر حسب موقعیت گام های Curriculum Development را برای طراحی یک دوره در عمل بکار بگیرند.
- ۷- رویکردهای مدیریت برنامه درسی در آموزش پزشکی را با هم مقایسه نمایند.
- ۸- رویکردهای مختلف مدیریت برنامه درسی در آموزش پزشکی را نقد کنند.
- ۹- نقاط قوت و ضعف رویکردهای مدیریت برنامه درسی در آموزش پزشکی را دسته بندی نمایند.
- ۱۰- مدل های عمومی برنامه ریزی درسی را بشناسند.
- ۱۱- برای مدل های برنامه ریزی درسی مثال بزنند.
- ۱۲- مدل های برنامه درسی پزشکی را بر حسب ویژگی های مختلف مقایسه کنند.
- ۱۳- آموزش مبتنی بر پیامد یا برنامه درسی مبتنی بر توانمندی را توصیف کنند.
- ۱۴- برای یک دوره پودمانی برنامه درسی را طراحی نمایند.

- پیامدهای نگرشی:

- ۱- اهمیت برنامه درسی را در آموزش / و آموزش پزشکی توصیف کنند.
- ۲- برای طراحی برنامه درسی یک دوره پودمانی داوطلب شوند.
- ۳- برنامه ریزی درسی در آموزش پزشکی را به عنوان یک رویکرد سودمند بپذیرند.
- ۴- اعضای هیأت علمی / معلمان برای به حداکثر رساندن یک دوره آموزشی به رویکرد های سیستماتیک برنامه ریزی درسی متعهد شوند.

- پیامدهای روانی - حرکتی

ندارد

❖ استراتژیهای ارتقا کیفیت در نظر گرفته شده در آموزش دوره

- استراتژی این دوره بر مبنای فراگیر محوری می باشد.

❖ رفرانسهای آموزشی دوره

- Kern, D. E. (2016). A six-step approach to curriculum development. *Curriculum development for medical education*, 3, 5-9.
- Harden, R. M. (1986). Approaches to curriculum planning. *Medical education*, 20(5), 458-466.
- Schneiderhan, J., Guetterman, T. C., & Dobson, M. L. (2019). Curriculum development: a how to primer. *Family Medicine and Community Health*, 7(2).
- Papa, F. J., & Harasym, P. H. (1999). Medical curriculum reform in North America, 1765 to the present: a cognitive science perspective. *ACADEMIC MEDICINE-PHILADELPHIA-*, 74, 154-164.
- Lewkonja, R. (1997). Medical education: the fourth element. *The Lancet*, 350(9089), 1487.
- Dent, J., Harden, R. M., & Hunt, D. (2021). *A Practical Guide for Medical Teachers*, E-Book. Elsevier health sciences. chapters 2, 3, 6, 15
- Barrow, M., McKimm, J., & Samarasekera, D. D. (2010). Strategies for planning and designing medical curricula and clinical teaching. *South East Asian Journal of Medical Education*, 4(1), 2-8.
- Gruppen, L. D., Burkhardt, J. C., Fitzgerald, J. T., Funnell, M., Haftel, H. M., Lypson, M. L., ... & Vasquez, J. A. (2016). Competency-based education: programme design and challenges to implementation. *Medical education*, 50(5), 532-539.
- Sherbino, J., Bandiera, G., Doyle, K., Frank, J. R., Holroyd, B. R., Jones, G., ... & Magee, K. (2020). The competency-based medical education evolution of Canadian emergency medicine specialist training. *Canadian Journal of Emergency Medicine*, 22(1), 95-102.

❖ متدهای آموزشی دوره

- سخنرانی تعاملی، بحث گروهی، تمرین و انجام کار و پروژه گروهی

❖ جایگاه آموزشی دوره

- کلاس درس

❖ تجهیزات و وسایل کمک آموزشی

فضای فیزیکی مناسب، منابع انسانی، پذیرایی، صندلی و میزهای با چینش متناسب برای گروه‌های کار عملی،

کامپیوتر و پاورپوینت

❖ ارزشیابی دوره

ارزشیابی در پایان کارگاه به صورت نظرسنجی و با استفاده از پرسشنامه صورت می‌گیرد.

❖ منابع برای مطالعه بیشتر (Further reading)

Frank, J. R., Snell, L. S., Cate, O. T., Holmboe, E. S., Carraccio, C., Swing, S. R., ... & Harris, K. A. (2010). Competency-based medical education: theory to practice. *Medical teacher*, 32(8), 638-645.

Fischel, J. E., Olvet, D. M., Iuli, R. J., Lu, W. H., & Chandran, L. (2019). Curriculum reform and evolution: innovative content and processes at one US medical school. *Medical teacher*, 41(1), 99-106.

Frank, J. R., Snell, L., Englander, R., Holmboe, E. S., & Icbme Collaborators. (2017). Implementing competency-based medical education: Moving forward. *Medical teacher*, 39(6), 568-573.

Azizi, F. E. R. E. Y. D. O. U. N. (2003). Medical education in Iran; past, now and future or New horizons in Medical education in Iran. *Journal of Medical Education*, 4.(۱)

AMEE Guide 21: Curriculum mapping: A tool for transparent and authentic teaching

AMEE Guide 61: Integrating professionalism into the curriculum

AMEE Guide 96: Integrated curriculum in Med Ed

AMEE Guide 99: Curriculum development for the workplace using EPAs